

Celem projektu jest pogłębienie wiedzy o polskim kinie amatorskim w czasie jego największego rozwoju. Badania skupiają się na okresie, kiedy ruch AKFów (Amatorskich Klubów Filmowych) w Polsce rozwijał się najbardziej dynamicznie, czyli od połowy lat 50. do końca lat 70. XX wieku. Jest to czas, którego symboliczne ramy stanowią dwa kluczowe wydarzenia zarówno dla polityki, jak i kultury PRL-u: październikowa odwilż w 1956 roku oraz wprowadzenie stanu wojennego w 1981 roku.

Kino amatorskie jest zjawiskiem o istotnym znaczeniu historycznym, socjologicznym, estetycznym, jak i ekonomicznym. Filmy wąskotaśmowe to nierzadko wypowiedzi grup zmarginalizowanych, których historie uzupełniają o istotne konteksty oficjalny dyskurs na temat przeszłości. Tego rodzaju materiały tworzą pomost pomiędzy historią i pamięcią, tym co publiczne i prywatne, czy też ogólne i partykularne.

Wzrastające zainteresowanie filmem amatorskim w światowych badaniach nad kinem wydaje się nie mieć odzwierciedlenia w polskim filmoznawstwie. Dostrzegam ogromną lukę w badaniach nad kinem wąskotaśmowym okresu PRL-u, potrzebę spojrzenia na to zjawisko w sposób szerszy i bardziej krytyczny, wpisania go w praktyki kulturowe Polski Ludowej oraz historię polskiej kinematografii. Jak również określenia miejsca tego rodzaju kina w obecnej polityce i działaniach instytucji zajmujących się dziedzictwem kultury. Drugim powodem podjęcia przeze mnie studiów nad kinem amatorskim okresu PRLu jest czas, jaki minął od okresu intensywnego rozwoju AKFów i wiążące się z nim podeszły wiek wielu filmowców-amatorów oraz poddające się procesowi szybkiej degradacji amatorskie filmy, zwłaszcza gdy są one przechowywane w domowych warunkach. Prawdopodobnie jest to ostatni moment, by podjąć próbę szerszego zbadania tego zjawiska, uwzględniającego perspektywę jego twórców.

Z powodu charakteru amatorskiej twórczości filmowej oraz braku opracowania tego tematu w obrębie studiów filmoznawczych, moje badania wymagają zgromadzenia informacji i materiałów na temat AKFów, w tym filmów amatorskich. Najwięcej informacji dostarczą mi wywiady z osobami związanymi z ruchem AKF-ów. Zamierzam także przeprowadzić kwerendy w wybranych instytucjach GLAM oraz wywiady z ich pracownikami na temat polityki tych instytucji względem kolekcjonowania ochrony i udostępniania filmów wąskotaśmowych.

Podstawowymi paradygmatami, którymi będę się posługiwać w badaniach, są Nowa Historia Kina oraz historia mówiona. Głównym założeniem Nowej Historii Kina jest badanie kina w perspektywie jego kulturowych uwarunkowań oraz uwzględnienie różnorodnych materiałów, związanych z jego produkcją i recepcją. Metoda ta postuluje studia nad nurtami i gatunkami istniejącymi na marginesie kinematografii oraz podkreśla istotną rolę archiwów w badaniach nad historią filmu. Historię mówioną wykorzystam do przeprowadzenia i opracowania wywiadów. Paradygmat ten niejako mediuje pomiędzy pamięcią i historią – nie służy dokumentacji faktów i ważnych wydarzeń z przeszłości, ale ukazaniu, jak utkwili one w pamięci poszczególnych osób.